

Maailmankaupan hidastumisesta ja Suomelle tärkeiden vientimarkkinoiden heikkene-
misestä huolimatta kemianteollisuuden alkuvuosi sujui vielä suotuisissa merkeissä. Vienti
lisääntyi ja liikevaihto kasvoi toisella vuosineljänneksellä. Yritykset arvioivat suhdanneti-
lanteen hiipuneen alkukesän aikana ja syksyä koskevat suhdanneodotukset ovat vaisuja.
Kemianteollisuus vaikuttaa osana vientiteollisuutta merkittävästi Suomen talouteen, sillä
ala työllistää suoraan, välillisesti ja tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista.

Alkuvuoden liikevaihto nousussa

Kemianteollisuuden liikevaihdon kasvu vauhdittui keväällä ja toisen vuosineljänneksen liikevaihto oli 10 % vuoden takaista suurempi. Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana liikevaihto lisääntyi 8,7 %. Koko tehdasteollisuudessa kasvu oli samaan aikaan 4,6 %.

Kemianteollisuuden liikevaihto seuraa yleensä raakaöljyn hintakehitystä, mutta viime aikoina tämä kytkös on hieman heikentynyt. Huhti-kesäkuussa 2019 raakaöljyn (Brent) keskihinta oli 69 dollaria barreilta, mikä on 7 % vuoden takaista vähemmän. Maailmantalouden kasvun hidastuminen sekä Kiinan ja USA:n välisen kauppasodan kärjistyminen ovat kesän aikana laskeneet öljyn hintaa. Elokuun lopussa yhden tynnyrin hinta oli noin 60 dollaria.

Vientikehitys melko tasaista - vuositasolla kasvua

Kemianteollisuuden tavaravienti on ollut tänä vuonna toukokuuta lukuun ottamatta tasaista. Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo oli huhti-kesäkuussa 3,3 miljardia euroa ja kasvoi 5,6 % edellisvuodesta. Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana viennin arvo oli 6,3 miljardia, jossa oli kasvua 2,7 % edellisvuodesta. Kemianteollisuuden osuus koko tavaraviennin arvosta oli tammi-kesäkuussa 19 %.

Öljytuotteiden ja peruskemian vienti nousussa

Öljytuotteiden viennin arvo kohosi huhti-kesäkuussa 10 % vuoden takaisesta. Vientihinnat pysyivät lähes ennallaan, joten kasvu tuli suurelta osin määrän lisäyksestä. Öljytuotteiden osuus on noin 40 % kemianteollisuuden viennistä ja 8 % Suomen koko tavaraviennistä.

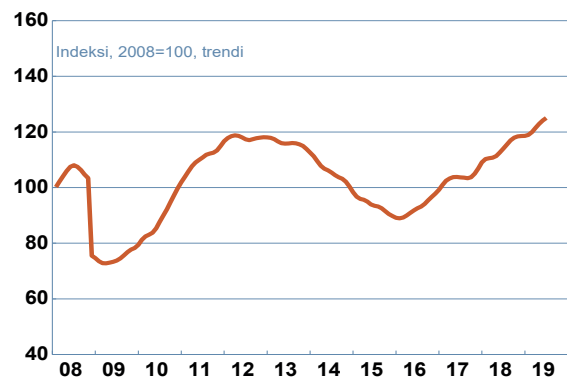
Peruskemian tuotteiden viennin arvo kohosi huhti-kesäkuussa lähes 5 % vuoden takaisesta. Peruskemian osuus koko kemianteollisuuden viennistä on noin 30 %.

Kumi- ja muovituotteiden viennin arvo pieneni huhti-kesäkuussa noin 0,7 %. Lääkeviennin arvo väheni samaan aikaan 5,5 %.

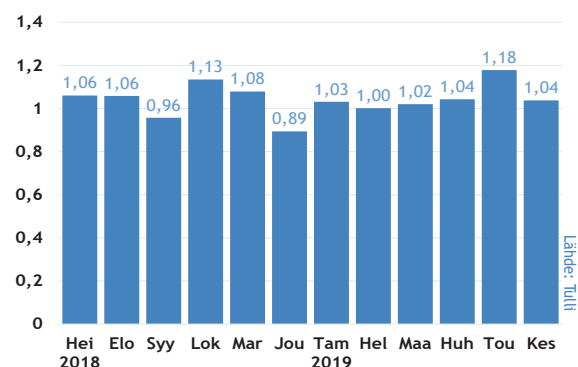
1 mrd.

Kemianteollisuuden vienti kuukaudessa

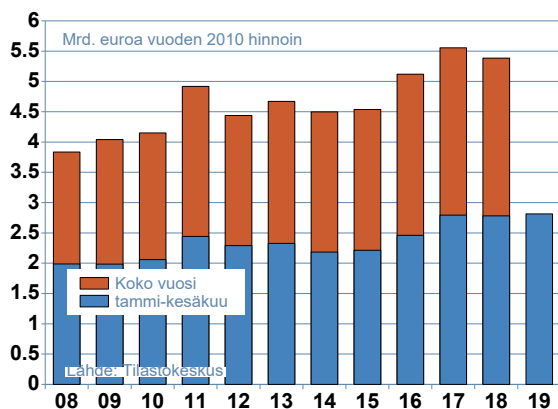
Kemianteollisuuden liikevaihto

Kemianteollisuuden tavaravienti, mrd. euroa

Kemianteollisuuden arvonlisäys

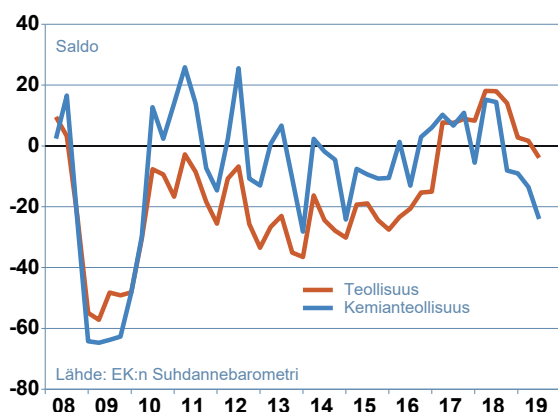
Kemianteollisuuden tuotanto yhä nousussa

Kemianteollisuuden tuotantomäärät kasvoivat volyymi-indeksin mukaan huhti-kesäkuussa noin 6 % vuoden takaiseen verrattuna. Tammi-kesäkuun aikana tuotanto lisäytyi 4 %, mikä on melko hyvin linjassa ETLA:n kemianteollisuuden koko vuoden tuotannolle ennustaman 3 % vuosikasvun kanssa.

Tuotantokehitys oli keväällä varsin myönteistä myös arvonlisäyksellä mitattuna. Kiinteähintainen arvonlisäys kasvoi vuoden 2019 toisella neljänneksellä 6,2 % vuoden takaisesta. Ensimmäisen neljänneksen tiedot ovat tarkentuneet alaspäin ja tammi-kesäkuun aikana arvonlisäys nousi vain 1,2 %. Arvonlisäys koostuu pääosin työvoimakustannuksista, toimintaylijäämästä ja poistoista.

EK:n heinäkuisen suhdannebarometrin mukaan tuotannon kasvu jatkuisi myös syksyn lähestyessä.

Tilaukanta normaaliin verrattuna

Peruskemian tuottajahintojen nousu taittui

Peruskemian tuottajahinnat ovat kääntyneet hienoiseen laskuun. Huhti-heinäkuussa tuottajahinnat supistuivat noin 1,2 % vuoden takaisesta. Kumi- ja muovituotteiden hinnat pysyivät likimain ennallaan ja lääketeollisuuden hinnat kohosivat 0,5 %.

Suhdannearviot hiipuvat

Kemianteollisuuden yritysten suhdannetilannearviot olivat korkeimmillaan vuoden 2018 alussa, jonka jälkeen tilanne on heikentynyt nykyiselle, vain lievästi tavanomaista paremmalle tasolle. Heinäkuussa 2019 suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli 6 (huhtikuussa 15).

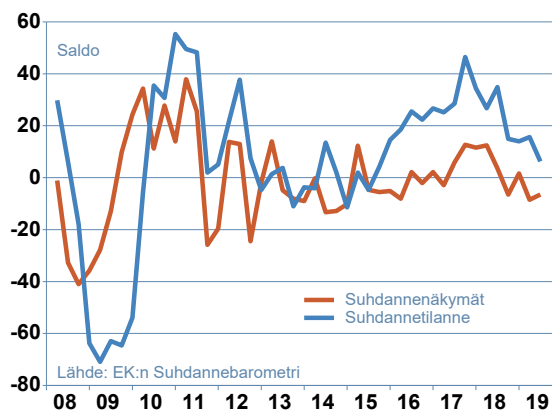
Suhdanteiden ennakoidaan edelleen hiipuvan lähikuukausien aikana, saldoluku -6. Huhtikuuisessa tiedustelussa suhdannenäkymien saldoluku oli -8.

Tilaukanta normaalia heikompi

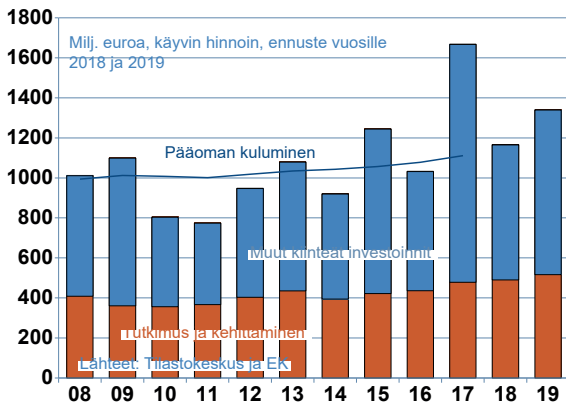
Suhdannekyselyvastaajien tilauktilannetta koskevat arviot heikentyivät alkukesän aikana. Tilaukannat olivat heinäkuussa jo melko yleisesti normaalia pienemmät.

Riittämätön kysyntä oli heinäkuussa yleisin tuotantokapeikkotekijä 33 %:n osuudella. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 7 %:lla vastaajista ja kapasiteettipula oli ongelmana 1 %:lla yrityksistä. Muut kapeikot olivat vähäisiä.

Kemianteollisuuden suhdanteet

Kemianteollisuuden investoinnit

Investointiodotukset hyvällä tasolla

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n keväällä 2019 tekemässä investointitiedustelussa alan yritykset arvioivat investointien laskevan vuoden 2017 poikkeuksellisten investointien jälkeen hieman alemmalle tasolle vuonna 2018, mutta vauhdittuvan selvästi uudelleen vuonna 2019.

Osaaminen ja innovointi ovat alalle ominaista, sillä investoinneista huomattava osa, noin 500 miljoonaa euroa, liittyy tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

Kemianteollisuus on jo pitkän ajan investoinut noin miljardin vuodessa Suomeen ja ala on säilyttänyt koko 2000-luvun pääomatasonsa.

Ansiot kahden prosentin nousussa

Kemianteollisuuden palkansaajien ansiot kohosivat ansiotasoindeksin mukaan vuoden 2019 toisella neljänneksellä 2,1 % vuoden 2018 vastaavasta neljänneksestä. Koko teollisuudessa palkansaajien ansiot nousivat myös 2,1 % ja kaikkien palkansaajien nimellisansiot kohosivat 2,5 %.

Kemianteollisuuden henkilöstömäärä pysyi EK:n Suidannebarometrin mukaan ennallaan alkukesän 2019 aikana, eikä lähikuukausille odoteta suuria muutoksia.

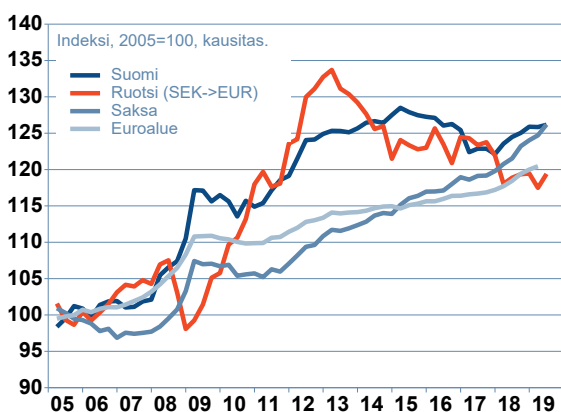
Huoli kustannuskilpailukyvästä

Jotta hallitusohjelman 75 %:n työllisyystavoite saavutettaisiin, edellyttää se vientiteollisuuden osalta sitä, että paitsi toimialojen omat niin myös hallituksen toimet tähtäävät vientiteollisuuden kustannuskilpailukykyyn parantamiseen entisestään suhteessa kilpailijamaihin.

Hallitusohjelma tunnustaa viennin merkityksen kotimaisen kysynnän ja työllisyyden kestäväälle kasvulle. Sen tavoitteena on myös reaalisien kilpailukykyyn ja kustannuskilpailukykyyn turvaaminen, päätöksenteon vakaus ja ennakoitavuus. Kemianteollisuuden näkökulmasta tämän hallitusohjelmakirjauksen toteutuminen on olennaisen tärkeää.

Kustannuskilpailukykyyn ja ennakoitavuuteen vaikuttaa myös merkittävästi työrauhahäiriöt. Vuodelta 1946 olevan työrauhajärjestelmän uudistamisen uupuminen hallitusohjelmasta on kemianteollisuudelle iso pettymys, johon hallitukselta edelleen odotetaan panostusta.

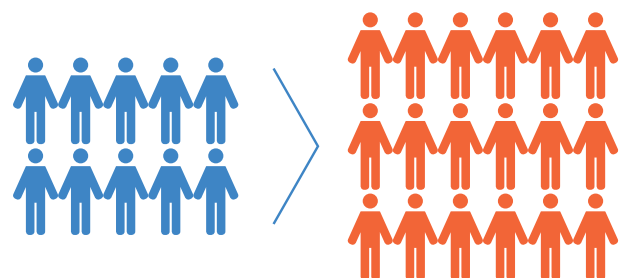
Nimelliset yksikkötyökustannukset, koko talous

Kemianteollisuuden työllisyysvaikutus

10 kemianteollisuuden työpaikkaa luo

18 muille aloille

Kriisitunnelmat heikentävät talouskasvua

USA:n ja Kiinan kauppasodan vaihtelevat käänneet ja sopimuksettomana brexitin uhka luovat epävarmuutta. Euroopan talouskasvu on hidastumassa, eivätkä ennakkoivien indikaattoreiden hiipuvat luottamusluvut ennakoipikaista tilanteen paranemista.

Tarkentuneiden tietojen mukaan Suomen BKT kasvoi viime vuonna 1,7 %. Yksityinen kulutus pysynee hyvän työllisyyden myötä hiipuvan kasvun veturina. Vienti jatkaa nousussa, mutta investointien nousu jäänee vähäisiseksi.

EU:n peruskemian tuotanto ennallaan, tilaustilanne hieman tavanomaista heikompi

Euroopan peruskemianteollisuuden tuotantomäärät pysyivät vuoden 2019 alkupuoliskolla keskimäärin ennallaan. Lääkkeiden valmistuksen tuotanto kasvoi 8 % vuoden takaista suuremmaksi. Kumi- ja muovituotteiden valmistuksen tuotanto supistui 2 % ja öljynjalostuksen tuotantomäärät pienenivät vuoden takaiseen verrattuna noin 3 %.

EU:n peruskemian luottamusindikaattori oli elokuussa hienoisesti miinuksella. Yrityksien tilauskirjat ovat normaalia ohuempia ja varastot tavanomaista täydempiä. Tuotannon ennakoidaan lisääntyvän hienoisesti lähikuukausina.

Keskeiset ennusteluvut

Valtiovarainministeriö (kesäkuu 2019) ja EU:n komissio

Vuosimuutos tai taso, %	2018	2019**	2020**
Euroalueen BKT	1,9	1,2	1,4
Suomen BKT	1,7	1,6	1,2
Vienti, määrä	1,1	2,9	2,9
Investoinnit	3,1	0,9	0,5
Yksityinen kulutus	2,1	1,5	1,6
Kuluttajahinnat	1,1	1,2	1,5
Työttömyysaste, %	7,4	6,6	6,3

Työn hinta työmarkkinasyyksyn keskiössä

Kemianteollisuus neuvottelee yhteensä 19 työehtosopimuksesta syksyn 2019 aikana. Työmarkkinaneuvotteluihin lähdetään vaimenevan talouskasvun tilanteessa. Haasteet talouden ja työllisyyskehityksen sekä tuottavuuskehityksen osalta edellyttävät vastuullisuutta neuvottelupöydissä. Tarve parantaa kilpailukykyä ei ole kadonnut, vaikka tilanne on parantunut 2016 solmitun kiky-sopimuksen myötä. Työn hinnan pitää kehittyä myös jatkossa erittäin maltillisesti. Siihen vaikuttaa työajan pituus ja maltilliset, tuottavuuskehitystä ja yritysکوhtaisuutta painottavat palkkaratkaisut.

Kemia – osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaas- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketeeollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maalliteollisuus

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 3.9.2019 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen

Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Ekonomisti Jouko Kangasniemi

Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi

Twitter: @kemianteollisuus